

VEILEDNING

2026

Kvalitetsarbeid i høyere yrkesfaglig utdanning

Veiledning for krav til kvalitetssystem og
kvalitetsarbeid

NOKUT – Nasjonalt organ for kvalitet i utdanningen – er et statlig forvaltningsorgan under Kunnskapsdepartementet.

NOKUT har et eget styre og er faglig uavhengig i oppgaver som gjelder akkreditering, tilsyn og evalueringer for å vurdere kvaliteten i høyere utdanning og høyere yrkesfaglig utdanning. I tillegg har NOKUT forvaltningsoppgaver på vegne av departementet.

Formålet med NOKUTs virksomhet er å sikre og fremme kvalitet i høyere utdanning og høyere yrkesfaglig utdanning, og å stimulere til kvalitetsutvikling som sikrer et høyt internasjonalt nivå i utdanningstilbudene ved institusjonene. NOKUTs formål og oppgaver er forankret i universitets- og høyskoleloven og fagskoleloven.

NOKUT skal bidra til at samfunnet har tillit til kvaliteten i norsk høyere utdanning og høyere yrkesfaglig utdanning. Gjennom arbeidet skal NOKUT søke å bistå institusjonene i kvalitetsarbeidet deres.

NOKUT bruker sakkyndige i akkrediteringer, tilsyn, evalueringer og prosjekter.

Du kan lese mer om arbeidet vårt på nokut.no.

Tittel	Kvalitetsarbeid i høyere yrkesfaglig utdanning
Gyldig fra	18.05.2026

Forord

Denne veilederen erstatter den tidligere publiserte artikkelen på nokut.no om veiledning til fagskolenes kvalitetsarbeid. Veilederen er utarbeidet første halvdel av 2026 publisert 18. mai.

NOKUT ønsker å rette en stor takk for innspill fra sektoren og ikke minst innsikt, erfaringer og konstruktive tilbakemeldinger fra referansegruppen. HØY, Fagskolerådet, Abelia, Norske Fag- og Friskolers Landsforbund og ONF har fått anledning til å foreslå kandidater til referansegruppen.

Deltagerne i referansegruppen representerer offentlig og private fagskoler, større og mindre fagskoler og fagskoler med og uten fagområdeakkreditering:

- Line Narvesen Jørgentvedt, Fagskolen Innlandet
- Eva Løveid Mølster, Einar Granum kunstfagskole
- Patricia Parado Benitez, Fagskolen Diakonova
- Øystein Førsvoll, Fagskolen Rogaland
- Annelise Kiønig, Fagskolen Kristiania
- Inger Johanne Tjelta Hivand, ONF

Innhold

1 Fagskolens kvalitetsarbeid	5
1.1 Kvalitetssystemet som verktøy i kvalitetsarbeidet	5
1.2 Tilsyn med kvalitetsarbeid	6
2 Krav til kvalitetssystem og kvalitetsarbeid	7
2.1 Mål	7
2.2 Yrkesrelevans	8
2.3 Dokumentasjon	8
2.4 Gjennomføring, ansvar og rapportering	9
2.5 Fagområdeakkreditering (for fagskoler med fagområdeakkreditering)	10
2.6 Forankring	11
2.7 Involvering	11
2.8 Innhenting av informasjon	12
2.9 Internkontroll	13
2.10 Sviktende kvalitet	14
2.11 Kvalitetsutvikling	15

1 Fagskolens kvalitetsarbeid

Alle norske fagskoler har selv ansvar for å ivareta kvaliteten i utdanningene de tilbyr, gjennom systematisk kvalitetsarbeid som sikrer og bidrar til å utvikle kvaliteten i utdanningstilbudene. Kvalitetsarbeid er fagskolenes arbeid med å sikre og videreutvikle kvaliteten i egne utdanningstilbud. Dette arbeidet skal utføres gjennom et internt kvalitetssystem. Formålet med kvalitetssystemet og kvalitetsarbeid er å sikre at studentene mottar fagskoleutdanning av høy kvalitet og har gode utdanningsvilkår. Kvalitetsarbeidet skal være en systematisk og kontinuerlig prosess.

Kvalitetssystemet skal være tilpasset den enkelte fagskoles organisering, beslutningsstruktur, faglige profil og størrelse. For eksempel vil større fagskoler ofte ha behov for flere arenaer, rutiner og prosesser enn mindre fagskoler. Det er ikke meningen at systemet skal være mest mulig omfattende og arbeidskrevende, men fagskolen må ha faste rutiner og prosesser som tydelig beskriver hvordan, når og av hvem informasjon og vurderinger samles inn og behandles. Relevans, systematikk og dokumentasjon er det sentrale, ikke systemets omfang.

Denne veilederen

Denne veilederen er ment som et verktøy for tolkning av kravene til kvalitetssystemet og kvalitetsarbeidet for fagskolene – både for fagskoler som skal ha tilsyn med kvalitetsarbeid, og for fagskoler som ønsker å forstå regelverket og videreutvikle sitt eget kvalitetsarbeid. NOKUT gir veiledning om hvordan kravene skal forstås, og hva fagskolene må gjøre rede for og dokumentere ved tilsyn.

Det er i hovedsak tre sentrale paragrafer som regulerer kvalitetssystem og kvalitetsarbeid. Det er fagskoleforskriften § 49 og fagskoletilsynsforskriften §§ 4-1 og 4-2. Denne veilederen har som formål å bidra til at fagskolene får forståelse av kravene som ligger i disse paragrafene.

1.1 Kvalitetssystemet som verktøy i kvalitetsarbeidet

Fagskolereguleringen stiller krav til kvalitetssystem og kvalitetsarbeid. Kvalitetssystemet er fagskolens sentrale verktøy i kvalitetsarbeidet. Kvalitetssystemet beskriver, strukturerer og gir retning til det løpende arbeidet med å sikre og utvikle utdanningskvaliteten. Gjennom faste rutiner og prosesser, definert i kvalitetssystemet, samles relevant informasjon inn, vurderes og behandles av ansvarlige aktører i organisasjonen. Dette gir et systematisk grunnlag for kontinuerlig utvikling av utdanningskvaliteten, samt for å identifisere områder med sviktende kvalitet og iverksette forbedringstiltak.

Det er altså kvalitetssystemet som legger til rette for at fagskolens kvalitetsarbeid foregår kontinuerlig og målrettet. Uten et fungerende kvalitetssystem ville kvalitetsarbeidet mangle både struktur og dokumentasjon, og det ville være vanskelig å sikre at alle krav blir ivaretatt. Slik blir kvalitetssystemet et viktig grunnlag for kvalitetsarbeidet og gjør det mulig for fagskolen å videreutvikle og kvalitetssikre sine utdanningstilbud på en systematisk måte.

1.2 Tilsyn med kvalitetsarbeid

I et tilsyn undersøker NOKUT om fagskolene følger regelverket og gir pålegg om å rette forhold der regelverket ikke blir fulgt. Gjennom tilsyn med kvalitetsarbeid skal NOKUT bidra til å styrke fagskolens evne til å kvalitetssikre og videreutvikle utdanningene. Formålet med tilsynet er å bidra til at studentene får et godt og likeverdig tilbud i samsvar med fagskoleregulverket. Tilsyn skal bidra til læring og forbedring hos fagskolene.

Målet med tilsynet er å:

1. kontrollere at fagskolenes systematiske kvalitetsarbeid oppfyller gjeldende krav i lov og forskrifter
2. stimulere fagskolene til å videreutvikle utdanningene sine gjennom det systematiske kvalitetsarbeidet
3. synliggjøre styrker og avdekke områder der fagskolen trenger å videreutvikle det systematiske kvalitetsarbeidet

Tilsyn er et inngripende virkemiddel som krever hjemmel i lov. Det går frem av fagskoleloven at NOKUT kan føre tilsyn og hvilke krav det kan føres tilsyn med. Fagskoleloven § 5 a fastslår at NOKUT skal føre tilsyn med fagskolers kvalitetsarbeid og med at fagskoler oppfyller vilkårene for akkreditering. Videre er bestemmelsene om NOKUTs tilsyn med fagskolenes kvalitetsarbeid regulert i fagskoleloven § 5 b.

Kort om tilsynsprosessen

NOKUT kontakter fagskolen og varsler om tilsynet, samt inviterer fagskolen til et informasjonsmøte. Etter at NOKUT har varslet om tilsynet, mottar fagskolen et brev med informasjon om tilsynet. Brevet beskriver hvilken dokumentasjon fagskolen skal sende inn, hvordan dokumentasjonen skal oversendes og hvilke frister som gjelder i tilsynsprosessen. Dokumentasjonen skal vise at fagskolens kvalitetsarbeid blir utført i henhold til krav i lov og forskrifter.

NOKUT gjennomfører institusjonsbesøk og vurderer dokumentasjonen fagskolen har sendt inn. Vurderingen av dokumentasjonen skjer i samarbeid med en sakkyndig komite. NOKUT skriver en rapport med vurderinger av om kravene er oppfylt eller ikke. Fagskolen mottar en foreløpig rapport og får mulighet til å uttale seg om denne.

NOKUT avslutter tilsynet hvis konklusjonen i tilsynsrapporten er at fagskolen oppfyller alle krav til kvalitetsarbeid i regelverket. Hvis konklusjonen i rapporten er at fagskolen har mangler i kvalitetsarbeidet, fatter NOKUT vedtak om oppretting. Fagskolen får en rimelig frist til å dokumentere retting av påleggene. I forbindelse med opprettingen inviterer NOKUT til et veiledningsmøte. Fagskolen sender inn ny dokumentasjon for å vise at den har rettet opp manglene.

NOKUT vurderer den nye dokumentasjonen. Hvis fagskolen har rettet opp i manglene, avslutter vi tilsynet. Hvis kvalitetsarbeidet ved fagskolen fortsatt har mangler, kan NOKUT enten trekke tilbake fagskolens rett til å søke om nye akkrediteringer eller trekke tilbake fagskolens akkrediteringer (enkeltutdanning og fagområde). Fagskolen kan be om et nytt tilsyn etter ett år. Hvis NOKUT i det nye tilsynet konkluderer med at kvalitetsarbeidet oppfyller kravene, vil eventuelle tilbaketrunkne akkrediteringer kunne gjenopprettes, og fagskolen kan igjen søke om nye akkrediteringer.

2 Krav til kvalitetssystem og kvalitetsarbeid

Dette kapittelet tar for seg kravene til kvalitetssystem og kvalitetsarbeid, slik det går frem av fagskoleforskriften og fagskoletilsynsforskriften. I det følgende gir NOKUT veiledning om hvordan hvert av vilkårene i regelverket skal forstås.

2.1 Mål

Forskriftskrav

Fagskoletilsynsforskriften § 4-1 andre ledd

Fagskolen skal fastsette mål for kvaliteten i utdanningene

Fagskoletilsynsforskriften § 4-2 første ledd andre setning

Fagskolens beskrivelse av systemet for kvalitetssikring skal vise målene for kvalitetsarbeidet, hvordan arbeidet skal gjennomføres, ansvarsforholdene og rapporteringslinjene

Veiledning

Fagskolen må fastsette mål for kvaliteten i utdanningen, og beskrive dem i fagskolens kvalitetssystem. Målene skal reflektere hva fagskolen mener er viktig for å oppnå god kvalitet i utdanningen.

Et mål er en beskrivelse av en ønsket tilstand eller et resultat. Denne beskrivelsen skal gi grunnlag for å vurdere grad av måloppnåelse. Målene må være formulert slik at det er mulig å vurdere om de er nådd. Målene kan være kvantitative, kvalitative eller en kombinasjon av disse. De kan være mer overordnet, svært konkrete eller formulert som kritiske verdier/indikatorer.

Målene bør dekke flere vesentlige områder for kvalitet. Her kan det ses hen til kvalitetsområdene definert av NOKUT og til fagskoletilsynsforskriftens kapittel 2 som angir hvilke krav vi stiller til en utdanning. Disse kravene omfatter blant annet yrkesrelevans, faginnhold, struktur og undervisnings-, lærings-, og vurderingsformer, læringsutbytte, studieplan, arbeidsomfang og fagmiljøets kompetanse og kompetanseutvikling.

Det er viktig å vurdere om målene som er satt, fungerer som retningslinjer for fagskolens forbedring. Målene bør bidra til videreutvikling av utdanningene. I tillegg bør det vurderes om målene gjør det mulig å identifisere områder der kvaliteten svikter. Det er også nødvendig å se om målene er tilpasset slik at studenter, ansatte, aktører innen yrkesfeltet og andre relevante grupper kan gi konstruktive tilbakemeldinger på måloppnåelsen.

Dersom fagskolen bruker indikatorer for å vurdere om målene er nådd, bør indikatorene være relevante og dekke vesentlige områder.

2.2 Yrkesrelevans

Forskriftskrav

Fagskoleforskriften § 49 første ledd

Fagskoler skal ha et tilfredsstillende internt system for kvalitetssikring av utdanningen som bidrar til kvalitetsutvikling, forbedringer og fagskoleutdanningenes yrkesrelevans, gir tilfredsstillende dokumentasjon av kvalitetsarbeidet ved institusjonen og avdekker eventuell sviktende kvalitet i fagskoleutdanningene.

Veiledning

Kravet innebærer at fagskolens kvalitetssystem må inneholde rutiner for å systematisk innhente og vurdere informasjon om fagskoleutdanningenes yrkesrelevans. Dette betyr at fagskolen må være i tilstrekkelig tett kontakt med yrkesfeltet slik at det sikres at utdanningene er relevante. Fagskolen kan eksempelvis gjennom sitt kvalitetssystem synliggjøre mål og/eller tiltak som bidrar til å sikre fagskoleutdanningenes yrkesrelevans.

Bakgrunnen for kravet er at utdanningene skal være praksisnære og imøtekomme behov for arbeidskraft i samfunnet. Kravet må tolkes i lys av fagskoleloven § 4 første ledd andre setning, som sier at fagskoleutdanning skal gi kompetanse som kan tas i bruk for å løse oppgaver i arbeidslivet uten ytterligere opplæringstiltak.

2.3 Dokumentasjon

Forskriftskrav

Fagskoleforskriften § 49 første ledd

Fagskoler skal ha et tilfredsstillende internt system for kvalitetssikring av utdanningen som bidrar til kvalitetsutvikling, forbedringer og fagskoleutdanningenes yrkesrelevans, gir tilfredsstillende dokumentasjon av kvalitetsarbeidet ved institusjonen og avdekker eventuell sviktende kvalitet i fagskoleutdanningene.

Veiledning

Kravet innebærer at fagskolene skal dokumentere kvalitetsarbeidet. Hver enkelt fagskole står fritt til å velge den mest hensiktsmessige måten å gjøre dette på. Det kan ikke utledes av kravet hvordan kvalitetssystemet skal se ut, eller hvilken teknisk løsning som skal brukes for å dokumentere kvalitetsarbeidet.

At fagskolen dokumenterer kvalitetsarbeidet innebærer blant annet å analysere og sammenstille informasjonen som er innhentet gjennom kvalitetssystemet.

Dokumentasjonen må vise resultatene av kvalitetsarbeidet og eventuelle tiltak for å utvikle kvaliteten i utdanningene eller rette opp i sviktende kvalitet. Dokumentasjonen må også vise hvordan fagskolen har gjennomført internkontroll med regelverksetterlevelse og synliggjøre eventuelle tiltak som er iverksatt.

Fagskolens kvalitetssystem skal inneholde dokumenter som beskriver kvalitetsarbeidet i hele prosessen – fra innhenting av informasjon til analyse, tiltak og evaluering. Kvalitetsrapporter og årsrapporter er eksempler på dokumentasjon som kan vise fagskolens samlede vurderinger og analyser av informasjonen fra kvalitetssystemet.

2.4 Gjennomføring, ansvar og rapportering

Forskriftskrav

Fagskoletilsynsforskriften § 4-2 første ledd andre setning

Fagskolens beskrivelse av systemet for kvalitetssikring skal vise målene for kvalitetsarbeidet, hvordan arbeidet skal gjennomføres, ansvarsforholdene og rapporteringslinjene.

Veiledning

Under punkt 2.1 redegjorde vi for hva det betyr at mål skal vises i kvalitetssystemet og kvalitetsarbeidet. I tillegg til dette skal systemet for kvalitetssikring vise hvordan arbeidet skal gjennomføres og beskrive ansvarsforholdene og rapporteringslinjene.

Hvordan arbeidet skal gjennomføres

Fagskolen skal systematisk innhente kvalitative og/eller kvantitative data og analysere disse for å identifisere forhold som har betydning for kvaliteten i utdanningen.

Kvalitetssystemet må beskrive hvordan fagskolen kontinuerlig arbeider for å sikre høy kvalitet i utdanningene. Kravet innebærer en helhetsvurdering av om fagskolen sørger for å gjennomføre alle de nødvendige delene av kvalitetsarbeidet, og om de ulike elementene fungerer effektivt i samspill med hverandre. Kravet om gjennomføring handler om hvordan fagskolene bruker kvalitetssystemet i praksis.

Eksempelvis kan årshjul og rutiner være gode verktøy for å synliggjøre sammenhenger mellom de ulike delene av kvalitetssystemet.

Ansvarsforholdene

I kvalitetssystemet må det beskrives hva som skal gjøres, og hvilke ansvarsområder som ligger til hver rolle ved fagskolen. Eksempelvis bør systemet vise hvem som har ansvaret for å samle inn informasjon, og hvem som fattet beslutninger. Det må fremgå at styret har det overordnede ansvaret for kvalitetsarbeidet og hva dette ansvaret innebærer.

Rapporteringslinjene

Kvalitetssystemet må beskrive beslutnings- og rapporteringslinjene. Det bør fremkomme hvilket rapporteringsansvar som ligger til de ulike rollene ved fagskolen og hvordan rapporteringen henger sammen fra innhenting av informasjon til eventuelle tiltak.

2.5 Fagområdeakkreditering (for fagskoler med fagområdeakkreditering)

Forskriftskrav

Fagskoletilsynsforskriften § 4-2 andre ledd

For fagskoler med fagområdeakkreditering skal systemet for kvalitetssikring også vise prosedyrer for hvordan fagskolen

- a. oppretter utdanninger den selv har fullmakt til å akkreditere
- b. gjennomfører vesentlige endringer av utdanninger som hører inn under fagområdet

Veiledning

Dette kravet gjelder kun for fagskoler som har fagområdeakkreditering. Det må fremgå av fagskolens beskrivelse av kvalitetssystemet hvordan fagskolen forvalter fagområdeakkrediteringen, herunder retten til selv å opprette nye utdanninger og gjøre vesentlige endringer i eksisterende utdanninger innenfor fagområdet.

I beskrivelsen av prosessen for oppretting av fagskoleutdanninger som fagskolen selv har fullmakt til å akkreditere, må det gå fram hvem som har ansvar for de ulike stadiene i utvikling av nye utdanninger, og når og hvordan styret blir involvert i prosessen. Fagskolen må også beskrive mandat for eventuelle interne og eksterne utvalg som bidrar i prosessen, samt hvilken kompetanse personene i utvalgene skal ha.

I beskrivelsen av prosessen for gjennomføring av vesentlige endringer av fagskoleutdanninger som hører inn under fagområdet, må det komme fram hva som kan være grunnlag for å vurdere og gjennomføre slike endringer. Her kan fagskolen for eksempel vise hvordan tilbakemeldingene fra studenter, lærere, sensorer og eksterne interessenter brukes i vurderingene. Det må gå fram hvem som har ansvar for de ulike stadiene i prosessen, og når og hvordan styret blir involvert.

Kvalitetssystemet bør synliggjøre hvordan fagskolen involverer studentene og representanter fra yrkesfeltet i de nevnte prosessene.

I tillegg til å dokumentere prosedyren for akkreditering på egen fullmakt skal fagskolen tydelig redegjøre for hvordan kvalitetsarbeidet gjennomføres i denne sammenhengen. Fagskolens arbeid med å opprette nye utdanninger og gjennomføre vesentlige endringer i eksisterende utdanninger må være i tråd med fagskolens egen prosedyre. Fagskolen må kunne dokumentere at prosedyrene er fulgt, og hvordan vilkårene for akkreditering av utdanninger er oppfylt¹. I beskrivelsen av kvalitetssystemet må det derfor komme tydelig fram hvordan kravene blir ivaretatt i kvalitetsarbeidet.

¹ Kunnskapsdepartementet, *Høringsnotat- Forslag til endringer i forskrift om høyere yrkesfaglig utdanning (fagskoletilsynsforskriften) Institusjonsakkreditering av fagskoler*, 6. desember 2024, s. 11

2.6 Forankring

Forskriftskrav

Fagskoletilsynsforskriften § 4-1 første ledd første setning

Fagskolens kvalitetsarbeid skal være forankret i fagskolens styre og ledelse.

Fagskoletilsynsforskriften § 4-2 første ledd andre setning

Fagskolens beskrivelse av systemet for kvalitetssikring skal vise [...] ansvarsforholdene og rapporteringslinjene.

Veiledning

Fagskolens styre har det øverste ansvaret for kvalitetsarbeidet, og den øverste ledelsen ved fagskolen har en nøkkelrolle i forankringen av kvalitetsarbeidet. En forankring av kvalitetsarbeidet innebærer at ledelsen på alle nivåer er oppdatert om kvaliteten i utdanningstilbudene og de ordningene og tiltakene som iverksettes for å sikre og videreutvikle utdanningskvaliteten. Ledelsen skal handle på bakgrunn av informasjon fra kvalitetsarbeidet. Forankring av kvalitetsarbeidet på alle nivåer bidrar også til å utvikle en kvalitetskultur ved fagskolen.

Hvor hyppig og på hvilke måter styret og ledelsen på ulike nivåer skal holdes oppdatert om resultater fra kvalitetsarbeidet, avhenger av behovet ved den enkelte fagskolen. Det forutsettes imidlertid at det gjøres på en systematisk måte.

Det må fremgå av kvalitetssystemet hvordan kvalitetsarbeidet er forankret i styre og ledelse. Forankringen skal synliggjøres gjennom beskrivelsen av ansvarsforholdene og rapporteringslinjene.

2.7 Involvering

Forskriftskrav

Fagskoletilsynsforskriften § 4-1 første ledd andre setning

Fagskolen skal involvere ansatte og studenter, inkludert eventuelle studentorganer, i kvalitetsarbeidet.

Veiledning

Kravet innebærer at både studenter og ansatte skal være reelt involverte i fagskolens arbeid med å sikre og videreutvikle kvaliteten i utdanningstilbudene. Kravet legger ingen føringer for hvordan medvirkningen skal organiseres. Fagskolen står fritt til å finne

hensiktsmessige måter å involvere ansatte og studenter i kvalitetsarbeidet. Hvordan fagskolen skal involvere ansatte og studenter må fremgå av kvalitetssystemet.

Gjennom tydelige strukturer og egnede møteplasser kan fagskolen legge grunnlaget for at både studenter og ansatte opplever eierskap til kvalitetsarbeidet og blir aktive medspillere i utviklingen av utdanningskvaliteten. Fagskolen bør på en systematisk måte formidle og drøfte resultater fra kvalitetsarbeidet med studenter og ansatte.

Kravet til å "involvere" omfatter mer enn å innhente tilbakemeldinger om kvaliteten i utdanningen fra studenter og ansatte. Det er ikke tilstrekkelig å kun innhente tilbakemeldinger for å oppfylle kravet.

Dersom det finnes studentorganer på fagskolen, må også disse involveres. For studentene er deres formelle involvering gjennom studentdemokratiet grunnleggende for en systematisk medvirkning i kvalitetsarbeidet.

2.8 Innhenting av informasjon

Forskriftskrav

Fagskoletilsynsforskriften § 4-1 tredje ledd bokstav a

For å vurdere om hver enkelt utdanning når målet for kvalitet, skal fagskolen systematisk innhente

- a. informasjon fra studenter, ansatte, representanter fra yrkesfeltet og eventuelle andre relevante kilder

Veiledning

Fagskolen må innhente informasjon fra studenter, ansatte og representanter fra yrkeslivet, og eventuelt fra andre relevante kilder. Dette må fremkomme i kvalitetssystemet. Fagskolen må selv vurdere om det er andre kilder som er hensiktsmessige. Informasjonen som fagskolen innhenter, må gjøre det mulig å vurdere om utdanningen oppnår målene for kvalitet.

Fagskolen skal bruke informasjonen som innhentes gjennom kvalitetsarbeidet, til å vurdere om hver enkelt utdanning oppnår fagskolens mål for kvalitet. Dette skal gjøres på en systematisk måte, det vil si at informasjonen skal innhentes regelmessig. Informasjonsinnhentingene skal også være målrettet og hensiktsmessig organisert, slik at både kildenes omfang og innhold er relevante og tilstrekkelige. Det er opp til fagskolen å sørge for å ha den informasjonen som er nødvendig for å kunne gjøre kvalifiserte vurderinger og analyser av kvaliteten i alle sine utdanningstilbud. Informasjonen som blir hentet inn, skal være tilstrekkelig til å danne et helhetlig bilde av kvaliteten i utdanningstilbudene.

Fagskolen må selv vurdere hvordan det er hensiktsmessig å innhente informasjon. For å oppfylle kravet, må fagskolen kunne redegjøre for hvordan den innhenter informasjon fra gruppene nevnt over. Fagskolen må videre gjøre rede for hva som skal samles inn fra de ulike kildene og hvem som har ansvaret for å samle inn informasjonen. For eksempel kan fagskolen velge å bruke spørreskjema til innhenting av informasjon eller utarbeide skriftlige oppsummeringer fra muntlige tilbakemeldinger. Årlige møter med representanter fra yrkesfeltet er også et eksempel på en måte fagskolen kan innhente tilbakemeldinger på utdanningskvaliteten.

2.9 Internkontroll

Forskriftskrav

Fagskoleloven § 9 tredje ledd bokstav f

Styret skal for øvrig

- f. sørge for at virksomheten drives i samsvar med gjeldende lover og regler, og etablere og sørge for gjennomføring av systematiske kontrolltiltak (internkontroll) for å sikre dette. Departementet kan gi forskrift om krav til internkontroll etter første punktum.

Fagskoletilsynsforskriften § 4-1 tredje ledd bokstav b, samt fjerde ledd

For å vurdere om hver enkelt utdanning når målet for kvalitet, skal fagskolen systematisk innhente

- b. resultater fra fagskolens internkontroll, jf. fagskoleloven § 9 tredje ledd bokstav f.

Fagskolen skal bruke sin vurdering av kvaliteten til å rette opp sviktende kvalitet og videreutvikle kvaliteten i utdanningene.

Veiledning

Kravet innebærer at styret skal sørge for at fagskolen drives i samsvar med gjeldende lover og regler. «Gjeldende lover og regler» omfatter i denne sammenhengen fagskoleloven, fagskoleforskriften, og fagskoletilsynsforskriften.

For å kunne vurdere om fagskolens drift er i samsvar med gjeldende lover og regler, er det en forutsetning at fagskolen har tilstrekkelig kompetanse på regelverket, hvordan reglene får betydning for den enkelte fagskole, og at fagskolen holder seg oppdatert på eventuelle endringer i regelverket. Fagskolen må etablere et system for internkontroll som inneholder en beskrivelse av hvordan internkontrollen skal gjennomføres.

Videre presiserer bestemmelsen at det skal etableres og gjennomføres systematiske kontrolltiltak for å sikre regelverksetterlevelsen. Det er viktig her å merke seg kravet om systematikk. Det er altså ikke tilstrekkelig å basere internkontrollen utelukkende på for eksempel innmeldte avvik eller annen informasjon som tilflyter fagskolen utenfra. I

kravet om systematikk ligger det at fagskolen har en plan for gjennomføring av internkontrollen som ikke kun er hendelsesbasert. Dette innebærer at fagskolen også jevnlig må kontrollere etterlevelsen av regelverkskrav som ellers sjelden blir gjenstand for oppfølging gjennom avvikssystemer.

Når det gjelder frekvens og omfang av kontrollene, må dette tilpasses hva fagskolen anser som nødvendig for å sikre at kravene til enhver tid er oppfylt. Hvilke ordninger fagskolen må ha for systematisk å kontrollere egen regelverksetterlevelse, vil variere avhengig av fagskolens størrelse og egenart. Det er opp til hver enkelt fagskole å finne ordninger som er hensiktsmessige for å sikre tilstrekkelig kontroll.

Det at ansvaret for internkontrollen ligger hos styret, innebærer ikke innskrenkninger i styrets alminnelige adgang til å delegere oppgaver. Den konkrete utarbeidelsen av rutiner og kontroll med etterlevelsen av regelverket kan delegeres til for eksempel den daglige ledelsen, i tråd med den alminnelige adgangen til delegasjon fra styret.

Fagskolen skal bruke resultatene fra internkontrollen til å vurdere om hver enkelt utdanning når målene for kvalitet. Bestemmelsen innebærer at fagskolen, som en del av kvalitetsarbeidet, skal bruke resultater og funn fra internkontrollen for å vurdere kvaliteten i utdanningene og rette opp eventuell sviktende kvalitet.

Der fagskolen oppdager brudd på regelverket, må det settes inn tiltak som er egnet til å sikre at fagskolens virksomhet igjen blir i tråd med regelverket.

2.10 Sviktende kvalitet

Forskriftskrav

Fagskoleforskriften § 49 første ledd

Fagskoler skal ha et tilfredsstillende internt system for kvalitetssikring av utdanningen som bidrar til kvalitetsutvikling, forbedringer og fagskoleutdanningenes yrkesrelevans, gir tilfredsstillende dokumentasjon av kvalitetsarbeidet ved institusjonen og avdekker eventuell sviktende kvalitet i fagskoleutdanningene.

Fagskoletilsynsforskriften § 4-1 fjerde ledd

Fagskolen skal bruke sin vurdering av kvaliteten til å rette opp sviktende kvalitet og videreutvikle kvaliteten i utdanningene.

Veiledning

Fagskolene skal ha et kvalitetssystem som avdekker eventuell sviktende kvalitet i fagskoleutdanningene. Fagskolene må derfor sikre at de har rutiner i tilfeller hvor det avdekkes at kvaliteten ikke oppfyller fastsatte mål.

Når det gjelder kvalitetsarbeidet skal fagskolen løpende bruke informasjon fra sin vurdering av kvalitet til å rette opp sviktende kvalitet. Fagskolen må analysere

informasjonen fra kvalitetsarbeidet og bruke resultatene til å vurdere måloppnåelse og iverksette tiltak i utdanningene og i fagskolen for øvrig. Det er altså ikke tilstrekkelig å vurdere om utdanningen når målene for kvalitet, men vurderingene skal også ligge til grunn for de tiltakene fagskolen iverksetter for å rette opp eventuell svikt i utdanningenes kvalitet.

Kravet om å «rette opp sviktende kvalitet» aktualiseres kun dersom det faktisk foreligger mangler ved utdanningens kvalitet. Det er imidlertid fagskolens ansvar å dokumentere at kvaliteten er tilfredsstillende, dersom det ikke er identifisert mangler, slik at tiltak for utbedring ikke anses nødvendig.

For å oppfylle kravet, må fagskolen vise hvem som har ansvar for å foreta vurderingene, hvem som har ansvar for å fatte beslutningene, og hvem som har ansvar for å følge opp at eventuelle nødvendige tiltak blir iverksatt og gjennomført.

2.11 Kvalitetsutvikling

Forskriftskrav

Fagskoleforskriften § 49 første ledd

Fagskoler skal ha et tilfredsstillende internt system for kvalitetssikring av utdanningen som bidrar til kvalitetsutvikling, forbedringer og fagskoleutdanningenes yrkesrelevans, gir tilfredsstillende dokumentasjon av kvalitetsarbeidet ved institusjonen og avdekker eventuell sviktende kvalitet i fagskoleutdanningene.

Fagskoletilsynsforskriften § 4-1 fjerde ledd

Fagskolen skal bruke sin vurdering av kvaliteten til å rette opp sviktende kvalitet og videreutvikle kvaliteten i utdanningene.

Veiledning

Fagskolene skal ha et kvalitetssystem som bidrar til kvalitetsutvikling i fagskoleutdanningene. Systemet må derfor inneholde rutiner som sikrer at fagskolen kan videreutvikle kvaliteten i utdanningene sine.

Fagskolen skal løpende bruke sin vurdering av kvalitet til å drive kvalitetsutvikling. Fagskolen må analysere informasjonen fra kvalitetsarbeidet og bruke resultatene til å vurdere måloppnåelse og iverksette utviklingstiltak i utdanningene og i fagskolen for øvrig. Det er altså ikke tilstrekkelig å vurdere om utdanningen når målene for kvalitet, men vurderingen skal også ligge til grunn for de tiltakene fagskolen iverksetter for å drive en systematisk kvalitetsutvikling.

For å oppfylle kravet, må fagskolen vise hvem som har ansvar for å foreta vurderingene, hvem som har ansvar for å fatte beslutningene, og hvem som har ansvar for å følge opp at eventuelle nødvendige tiltak blir iverksatt og gjennomført.

Det kan være komplisert å skille mellom hvilke ordninger fagskolen har for å videreutvikle kvaliteten, og hvilke ordninger som gjelder oppretting av sviktende kvalitet. Grensegangen mellom hva som er oppretting, og hva som er utvikling, er ikke avgjørende ved vurderingen av kravet. Det avgjørende er at fagskolen har rutiner for å fange opp behov for utvikling og sette i gang utviklingstiltak, uavhengig om utviklingen skjer med utgangspunkt i sviktende eller tilfredsstillende kvalitet.

DRAMMENSVEIEN 288 | POSTBOKS 578,1327 LYSAKER | [NOKUT.NO](https://www.nokut.no)